

ПАМЯТИ ВИКТОРА ВЛАДИМИРОВИЧА ТАРАНЕВСКОГО (1954–2020)

Дулаў А. М.
ВИКТАР УЛАДЗІМІРАВІЧ ТАРАНЕЎСКИ – ПЕДАГОГ, ПЕРАКЛАДЧЫК,
ЛІТАРАТУРАЗНАВЕЦ-МЕДЫЯВІСТ

У 1995 годзе я стаў студэнтам факультэта беларускай філалогіі і гісторыі Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Старажытную беларускую літаратуру на 1 курсе выкладаў высокапрафесійны і харызматычны выкладчык, лекцыі якога былі грунтоўнымі, змястоўнымі, яскравымі і запамінальнымі, і якога мы, студэнты, вельмі паважалі і любілі – Віктар Уладзіміравіч Таранеўскі. Многія адзначаюць яго знешняе падабенства да Францішка Скарыны. Мне ж было гэтаксама лёгка ўявіць сабе нашага выкладчыка шляхціцам у жупане і кунтушы з шабляй на баку. Тым больш, што і прозвішча ён насіў шляхецкае, маючы, пэўна, адпаведныя карані. Менавіта Віктар Уладзіміравіч, пад кіраўніцтвам якога ў далейшым я пісаў курсавую работу, а таксама засвойваў азы тэксталогіі на спецкурсе, прывіў мне любоў да старабеларускай кніжнасці і крыніцазнаўства.

Віктар Уладзіміравіч Таранеўскі нарадзіўся 18 верасня 1954 г. у в. Байкі Слонімскага раёна Гродзенскай вобласці ў сялянскай сям’і. Адтуль, з сям’і, Віктар Уладзіміравіч вынес любоў да працы і да кнігі. Пачатак жыццёвага шляху будучага перакладчыка і навукоўца быў даволі тыповым для тагачасных юнакоў. Важным этапам сталення стала служба ў Савецкай Арміі (1972–1974 гг.). Віктар служыў у танкавых войсках, быў камандзірам экіпажа танка Т-34. Пасля арміі малады чалавек пайшоў працаваць токарам на Мінскі аўтамабільны завод. Але сваё прызванне Віктар Таранеўскі бачыў у іншым. Таму ў верасні 1975 г. ён стаў студэнтам філалагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У.І. Леніна. Менавіта вучоба на філфак БДУ ў вядучых тагачасных мовазнаўцаў і літаратуразнаўцаў і знаёмства з будучай жонкай Зояй прадвызначылі далейшы лёс Віктара Уладзіміравіча. Пасля заканчэння БДУ ў 1980 г. ён накіраваўся ў Віцебск, спачатку працаваў метадыстам абласной станцыі юных турыстаў, потым выкладаў беларускую мову і літаратуру ў сярэдніх школах № 10 і № 34. У кастрычніку 1983 г. Віктар Уладзіміравіч быў прыняты

на працу ў Віцебскі дзяржаўны педагогічны інстытут імя С.М. Кірава асістэнтам кафедры беларускай мовы і літаратуры [10, арк. 2 адв.].

З лістапада 1986 г. Віктар Таранеўскі навучаўся ў аспірантуры пры кафедры беларускай літаратуры БДУ. Навуковым кіраўніком маладога даследчыка стаў адзін з яго ўніверсітэцкіх выкладчыкаў, знакаміты літаратуразнавец, паэт і пісьменнік, крытык і перакладчык, доктар філалагічных навук, прафесар, член-карэспандэнт АН БССР Алег Антонавіч Лойка (1931–2008). Буйны навуковец, аўтар дзясяткаў кніг, у тым ліку акадэмічных выданняў і вучэбных дапаможнікаў па гісторыі беларускай літаратуры, а да таго ж добры і светлы чалавек, зямляк, ураджэнец Слоніма аказаў на Віктара Уладзіміравіча вялікі ўплыў. Менавіта Алег Антонавіч Лойка, адной са сфер навуковых інтарэсаў якога была літаратура Беларусі перадрэнесанснага перыяду і Рэнесансу, прапанаваў тэму дысертацыі, якая стала вызначальнай у навуковай дзейнасці Віктара Уладзіміравіча, – “Гісторыка-мемуарная літаратура Беларусі XVI–XVII стст.”. Важнейшае значэнне мела навуковая стажыроўка аспіранта В.У. Таранеўскага ў Ягелонскім універсітэце ў Кракаве ў 1988 г. Малады даследчык пазнаёміўся з вядучымі польскімі славістамі, у прыватнасці, з прафесарам Здзіславам Нядзелем (1931–1996), вывучаў даследаванні ў галіне мемуарыстыкі, а самае галоўнае – працаваў з тэкстамі дыярыушаў, як апублікаванымі, так і рукапіснымі.

Па заканчэнні аспірантуры Віктар Уладзіміравіч вярнуўся ў ВДП імя С.М. Кірава, дзе стаў працаваць выкладчыкам, а ў канцы 1990 г. быў абраны на пасаду старшага выкладчыка кафедры

беларускай мовы і літаратуры. Гэта былі часы чарговага нацыянальнага адраджэння. Пашыралася сфера ўжытку беларускай мовы, якая ў 1990 г. набыла статус адзінай дзяржаўнай. Расла запатрабаванасць у настаўніках роднай мовы і літаратуры. Таму з верасня 1992 г. на базе адпаведнай спецыяльнасці філалагічнага факультэта быў ўтвораны факультэт беларускай мовы і літаратуры (з 1993 г. – беларускай філалогіі і гісторыі, з 2001 г. – беларускай філалогіі і культуры), першым дэканам якога стала кандыдат філалагічных навук, дацэнт Людміла Сяргееўна Васюковіч, а намеснікам дэкана – старшы выкладчык Віктар Уладзіміравіч Таранеўскі. На гэтай клопатнай пасадзе, сумяшчаючы з ёй працу на кафедры, Віктар Уладзіміравіч адпрацаваў 7 гадоў, а потым аж да 2014 г. працягваў выконваць абавязкі намесніка дэкана па выхаваўчай рабоце. Такім чынам, Віктар Таранеўскі быў адным са стваральнікаў факультэта беларускай філалогіі, з якім былі звязаны многія гады прафесійнай дзейнасці педагога, перакладчыка, навукоўца.

В.У. Таранеўскі выкладаў гісторыю беларускай літаратуры XI–XVIII стст., курсы па агульнай, славянскай і беларускай міфалогіі, спецкурсы “Тэксталогія” і “Старажытнае пісьменства на ўроках беларускай літаратуры ў школе”. Выкладчык умеў захапіць студэнтаў сваёй дысцыплінай, даступна патлумачыць складаныя для першакурснікаў аспекты, стымуляваць да самастойнай працы з тэкстамі літаратурных помнікаў і даследаваннямі. Нездарма знаходзілася нямала студэнтаў, якія пісалі пад кіраўніцтвам Віктара Уладзіміравіча курсавыя і дыпломныя работы, займаліся навукай, удзельнічалі ў канферэнцыях, друкаваліся ў зборніках. Працы яго выхаванцаў адзначаліся катэгорыямі на Рэспубліканскіх конкурсах навуковых работ студэнтаў. Ён выдатна ўмеў падказаць накірункі даследаванняў, арганізаваць паэтапную працу над тэкстам работы, дапамагаў літаратурай, даваў скарыстацца ўласнымі перакладамі нават да іх публікацыі, вычытваў студэнцкія працы і ўносіў у іх неабходныя праўкі. Напісанне курсавой работы, прысвечанай дыярышу Самуіла Маскевіча, стала для мяне выдатнай школай даследавання гісторыка-літаратурнай крыніцы.

Вялікую ўвагу Віктар Уладзіміравіч надаваў вучэбна-метадычнай працы: падрыхтаваў практыкум [3] і вучэбна-метадычны комплекс па старабеларускай літаратуры, што ўтрымлівае праграму, кароткі курс выбраных лекцый, планы семінарскіх заняткаў, пытанні да заліку і экзамена, матэрыялы для самастойнай работы студэнтаў [18]. Таксама выдаў аўтарскія вучэбныя дапаможнікі і метадычныя рэкамендацыі, якія захоўваюць актуальнасць [12; 16; 17; 19].

На хвалі нацыянальнага адраджэння канца 1980-х – 1990-х гг. у грамадстве вырасла цікавасць да гісторыі Беларусі. Адкрыццё народу роднай мінуўшчыны Віктар Таранеўскі бачыў сваім галоўным абавязкам. Як вядома, шэраг крыніц беларускай гісторыі створаны на польскай мове. Каб данесці іх змест да шырокіх колаў чытачоў, Віктар Уладзіміравіч сканцэнтравваў увагу, найперш, не на ўласнай навукова-даследчай працы, а на перакладчыцкай дзейнасці. У 1990-я гг. на старонках часопісаў “Спадчына” і “Полымя” былі надрукаваны ў перакладзе В.У. Таранеўскага ўрывак з дыярышу Яна Уладзіслава Пачобута-Адлянціцкага аб бітве з маскоўскім войскам на р. Басі ў 1660 г., а таксама Магілёўская хроніка Трафіма Сурты і Юры Трубніцкага (1992 г.); Дыярыш Піліпа Казіміра Абуховіча (1995 г.); Віцебскі летапіс Міхала Панцырнага і Стафана Аверкі (1997 г.); Дыярыш Яна Уладзіслава Пачобута-Адлянціцкага (1998 г.). Прычым гэтыя пераклады суправаджаліся прадмовамі і каментарыямі. Пазней некаторыя з іх увайшлі ў зборнікі і акадэмічную анталогію [2; 7; 8; 23]. Дарэчы, за папулярызаванне польскамоўнай літаратуры ў Беларусі Віктар Уладзіміравіч атрымаў стыпендыю парызскага часопіса “Культура” (фонд Ежы Гедройца) на стажыроўку ў Варшаве, якую прайшоў увосень 1998 г. [10, арк. 23, 35].

Як вядома, хлеб перакладчыка – нялёгкі хлеб. Гэта карпатлівая праца, што патрабуе шмат часу і сіл. Яшчэ святы Геранім, заступнік перакладчыкаў, якога цытуе ў сваёй кнізе Умберта Эка, адзначаў, што пры перакладзе неабходна “non verbum e verbo sed sensum exprimere de sensu” [25, с. 16]. Як удакладняў сам італьянскі навуковец: “Итак, переводить – значит понять внутреннюю систему того или иного языка и структуру данного текста на этом языке и построить такую текстуальную систему, которая в известном смысле может оказать на читателя аналогичное воздействие – как в плане семантическом и синтаксическом, так и в плане стилистическом, метрическом, звукосимволическом, – равно как и то эмоциональное воздействие, к которому стремился текст-источник” [25, с. 16–17]. Зрабіць якасны пераклад нават сучаснага іншамовнага тэксту, які б цалкам адпавядаў акрэсленым крытэрыям, справа вельмі і вельмі складаная. Тым больш складаная, калі нас ад стваральніка тэксту-крыніцы аддзяляе некалькі стагоддзяў. Аднак В.У. Таранеўскаму выдатна ўдавалася перадаць не толькі змест і асаблівасці формы, але і дух перакладзеных ім крыніц.

Польскамоўныя помнікі мемуарнай літаратуры Беларусі XVII ст. павінны былі дайсці да чытача асобнымі томам з назвай “Дыярышы” у серыі “Беларускі кнігазбор”, які быў падрыхтаваны да друку напрыканцы 1990-х гг. В.У. Таранеўскі ўключыў у рукапіс дыярышы Самуіла і Багуслава Маскевічаў (відавочна, у перакладах старэйшага беларускага літаратуразнаўца-медыявіста А.Ф. Коршунава), Піліпа Казіміра Абуховіча і Яна Уладзіслава Пачобута-Адлянціцкага (ва ўласных перакладах).

Напісаў прадмову і падрыхтаваў каментарыі. Агульны аб'ём рукапісу склаў 580 машынапісных старонак. Ён быў перададзены ў выдавецтва, адкуль знік пры загадкавых абставінах. У выніку мемуары Маскевічаў (Самуіла – упершыню поўны тэкст па-беларуску) і Піліпа Казіміра Абуховіча, а таксама сыноў апошняга былі надрукаваныя пад адной вокладкай толькі праз паўтара дзясятка гадоў у кнізе “Дыярыушы XVII стагоддзя (1594–1707 гады)” [6], выдадзенай у межах акадэмічнай серыі “Помнікі даўняга пісьменства Беларусі”.

Важнай вехай перакладчыцкай дзейнасці В.У. Таранеўскага стаў пераклад лістоў Яна Баршчэўскага да Юліі Корсак, арыгіналы якіх захоўваюцца ў фондах Віцебскага абласнога краянаўчага музея. І гэты пераклад Віктар Уладзіміравіч ажыццявіў першым. Аднак, як ён сам казаў у інтэрв'ю, “...па іроніі лёсу лісты былі надрукаваны ў “Беларускім кнігазборы”, але не пад маім прозвішчам” [24, с. 1]. У 2004 г. пабачыла свет кніга, што ўтрымлівала пераклад лістоў да пані Юліі В.У. Таранеўскага побач з публікацыяй іх польскамоўных тэкстаў [1]. Перастварэнне вершаў і балад з лістоў на аснове падрадкавага перакладу Віктара Уладзіміравіча выканаў вядомы паэт Анатоль Канапелька (1939–2002). Як адзначала літаратуразнавец і паэтка Вольга Русілка, “...падрадкавы пераклад В. Таранеўскага зроблены на высокім прафесійным узроўні і часта сам мае адзнакі сапраўднай паэзіі” [9, с. 99].

Галоўнай сферай навуковых інтарэсаў В.У. Таранеўскага заставалася польскамоўная мемуарыстыка Беларусі XVI–XVII стст. У інтэрв'ю Віктар Уладзіміравіч казаў: “Цікава паназіраць, як працялялася асоба ў канкрэтных падзеях, бо нашы продкі ішлі тымі ж шляхамі, што і мы сёння. Мне цікава чытаць мемуары ваенных: яны больш экзатычныя, авантурныя” [5, с. 5]. Даследчык прысвяціў грунтоўныя артыкулы дыярыушам жаўнераў – літвіна Яна Уладзіслава Пачобута-Адлянціцкага і паляка Яна Хрызастома Пасека [20; 11], дыярыушу ваяводы смаленскага Піліпа Казіміра Абуховіча [14], успамінам Фёдара Еўлашоўскага і лістам Філона Кміты-Чарнабыльскага [21; 15], даследаваў перадумовы ўзнікнення мемуарнага жанру ў беларускай літаратуры. Таксама цікавіў Віктара Уладзіміравіча дыярыуш Яна Антонія Храпавіцкага, ваяводы віцебскага, які вёў запісы амаль штодня на працягу 29 гадоў, прапусціўшы ўсяго тры дні [22]. Відавочна першым ён звярнуўся да жаночых постацяў у мемуарах XVII ст., прааналізаваў мемуарны пачатак у “Лістах да Юліі” Яна Баршчэўскага.

В.У. Таранеўскі быў удзельнікам шэрагу навуковых канферэнцый, у ліку якіх “Беларуска-польскае супастаўляльнае мовазнаўства, літаратуразнаўства, культуралогія” (1998, 2000, 2003 гг.), “Віцебскія старажытнасці” (2011 і 2012 гг.), “Актуальныя праблемы крыніцзнаўства” (2013 і 2015 гг.), “Віцебскі край” (2015 г.) і інш.

Дысэртацыя, праца над якой была адкладзена пасля аспірантуры, так і не была абаронена, хаця некалькі разоў Віктар Уладзіміравіч вяртаўся да яе і нават падрыхтаваў тэкст работы. Між тым, В.У. Таранеўскі карыстаўся заслужаным аўтарытэтам у навуковых колах. Перакладчыцкая і даследчыцкая дзейнасць Віктара Уладзіміравіча дазволілі акадэміку Уладзіміру Васільевічу Гніламёдаву называць яго ў шэрагу знакамітых беларусістаў [4, с. 11].

У планах В.У. Таранеўскага быў пераклад польскамоўнай рукапіснай “Хронікі горада Віцебска”. Але гэтым планам не наканавана было здзейсніцца. Стала падводзіць здароўе. У жніўні 2016 г. выкладчык быў вымушаны сысці на адпачынак. У жніўні 2017 г. пабачыла свет апошняе інтэрв'ю з Віктарам Уладзіміравічам, у якім ён распавёў пра асобу і дзейнасць Францішка Скарыны [13]. 10 сакавіка 2020 г. перастала біцца яго сэрца...

Віктар Уладзіміравіч Таранеўскі застаўся ў памяці калег і вучняў выдатным педагогам, які на працягу трыццаці гадоў выкладаў у ВДУ імя П.М. Машэрава. Ён быў таленавітым перакладчыкам польскамоўных помнікаў літаратуры Беларусі і знаным літаратуразнаўцам-медыявістам. А таксама вельмі інтэлігентным, шляхетным, прынцыповым, справядлівым, ветлівым, душою адданым сваёй справе і Бацькаўшчыне чалавекам. Лепшым помнікам Віктару Уладзіміравічу, на маю думку, можа стаць выданне кнігі “Дыярыушы”, у якой будуць змешчаны перакладзеныя ім тэксты. Таксама варта выдаць зборнік выбраных работ даследчыка.

1. Баршчэўскі, Я. Лісты да Юліі = Listy do Julii : пісьмы, вершы, балады / Я. Баршчэўскі ; пер. з пол. мовы В. У. Таранеўскага. – Віцебск : Выд-ва УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2004. – 111 с.
2. Віцебскі летапіс / пер. з польскай і камент. В. Таранеўскага // Беларускія летапісы і хронікі / уклад. У. Арлова ; прадм. В. Чамярыцкага. – Мінск : Беларускі кнігазбор, 1997. – С. 257–280.
3. Гісторыя беларускай літаратуры XI–XVIII стст. : практыкум / склад. В. У. Таранеўскі. – Віцебск : Выд-ва УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2006. – 22 с.
4. Дакладваюць старшыні секцый і “круглых сталюў” [III Міжнароднага кангрэса беларусістаў]: Літаратуразнаўства / У. Гніламёдаў // Кантакты і дыялогі : інфармацыйна-аналітычны і культуралагічны бюлетэнь. – Мінск, 2000. – № 6(54). – С. 11–12.
5. Дзядзінкіна, С. Пра што пісалі беларусы ў сваіх дыярыушах : Гутарка з выкладчыкам ВДУ Віктарам Уладзіміравічам Таранеўскім / С. Дзядзінкіна // Нар. слова. – 2002. – 24 снеж. – С. 5.

6. Дыярыушы XVII стагоддзя (1594–1707 гады) / укл., пер. з пол. мовы: А. У. Бразгуноў; рэд. кал.: А. У. Бразгуноў (старш.) [і інш.]. – Мінск: Беларускае с. навука, 2016. – 467 с.
7. Магілёўская хроніка Трафіма Сурты і Юрыя Трубніцкага / пер. з польскай і камент. В. Таранеўскага // Беларускія летапісы і хронікі / уклад. У. Арлова; праім. В. Чамярыцкага. – Мінск: Беларускі кнігазбор, 1997. – С. 281–390.
8. Піліп Казімір Абуховіч. Дыярыуш / пераклад В. Таранеўскі // Старажытная беларуская літаратура (XII–XVII стст.) / уклад., праім., камент. І. Саверчанкі. – 2-е выд. – Мінск: Кнігазбор, 2010. – С. 531–560.
9. Русілка, В. Паэзія Я. Баршчэўскага ў перакладзе А. Канапелькі / В. Русілка // Ян Баршчэўскі ў славянскім свеце (да 210-годдзя з дня нараджэння): зборнік навуковых артыкулаў удзельнікаў IV Міжнародных чытанняў 18–19 мая 2004 г. / пад рэд. В. І. Русілка і В. Ю. Бароўкі. – Віцебск: Выд-ва УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2004. – С. 99–101.
10. Тараневскі Віктор Владимирович. Личное дело / Архіў ВДУ імя П. М. Машэрава. – Ф. 204. Воп. 2-л. Спр. 597.
11. Таранеўскі, В. Па старонках мемуараў Яна Хрызастома Паска / В. Таранеўскі // Шляхам гадоў: гіст.-літ. зб. / уклад. Я. Янушкевіч. – Мінск: Маст. літ., 1994. – С. 76–89.
12. Таранеўскі, В. У. Гісторыка-мемуарная літаратура Беларусі XVI–XVII стст.: метадычныя рэкамендацыі / В. У. Таранеўскі. – Віцебск: ВДУ імя П. М. Машэрава, 2016. – 55 с.
13. Таранеўскі, В. У. Скарыў Еўропу сваім розумам і кнігай / В. Таранеўскі; гутарыў А. Шчарбіцкі // Витьбичи. – 2017. – 31 авг. – С. III (Прилож.: Вечерний Витебск).
14. Таранеўскі, В. У. “Дыярыуш...” Піліпа Казіміра Абуховіча / В. У. Таранеўскі // Веснік Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна. Серыя 4, Філалогія. Журналістыка. Педагогіка. Псіхалогія. – 1990. – № 1. – С. 6–10.
15. Таранеўскі, В. У. “Лісты” Філона Кміты-Чарнабыльскага / В. У. Таранеўскі // Літаратурныя постаці Віцебшчыны: зборнік навуковых артыкулаў / пад рэд. А. У. Русецкага і В. І. Русілка. – Віцебск: Выд-ва УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2001. – С. 4–20.
16. Таранеўскі, В. У. Ад летапісаў да мемуараў: вучэб. дапам. па гісторыі беларускай літаратуры XII–XVII стст. / В. У. Таранеўскі. – Віцебск: Выд-ва УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2005. – 39 с.
17. Таранеўскі, В. У. Гарадское летапісанне Беларусі XVII–XVIII стст.: “Віцебскі летапіс” М. Панцырнага і С. Аверкі: метадычныя рэкамендацыі / В. У. Таранеўскі. – Віцебск: УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2012. – 44 с.
18. Таранеўскі, В. У. Гісторыя беларускай літаратуры XI–XVII стст.: вучэбна-метадычны комплекс для студ. дзённай і заочнай форм навучання / В. У. Таранеўскі. – Віцебск: Выд-ва УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2007. – 85 с.
19. Таранеўскі, В. У. Польскамоўныя мемуары Беларусі XVII стагоддзя: дапаможнік / В. У. Таранеўскі. – Віцебск: Выд-ва УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2005. – 27 с.
20. Таранеўскі, В. У. Польскамоўныя мемуары ў кантэксце старабеларускай літаратуры XVII ст. (“Запіскі мае і дыярыуш майёй ваеннай службы...” Я. У. Пачобута-Адлянцкага) // Веснік Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта. – 2007. – № 4. – С. 118–123.
21. Таранеўскі, В. У. Штрыхі да «Успамінаў» Ф. Еўлашоўскага і «Реестра списань...» Ф. Кміты-Чарнабыльскага / В. У. Таранеўскі // Ученые записки УО «ВГУ им. П. М. Машерова»: сборник научных трудов. – Витебск: УО «ВГУ им. П. М. Машерова». – Т. 6. – С. 177–190.
22. Таранеўскі, В. Я. А. Храпавіцкі і яго “Дыярыуш”: полілінгвістычныя мемуары Віцебшчыны / В. Таранеўскі // Літаратурныя постаці Віцебшчыны: гісторыя і сучаснасць: зборнік навуковых артыкулаў; рэд. кал.: В. І. Русілка [і інш.]. – Віцебск: УА “ВДУ імя П. М. Машэрава”, 2008. – С. 44–51.
23. Трафім Сурта і Юрый Трубніцкі. Магілёўская хроніка: [урывкі ў пер. з польскай мовы В. Таранеўскага] / рэдапрыхтоўка В. А. Чамярыцкага // Анталогія даўняй беларускай літаратуры: XI – першая палова XVIII стагоддзя / НАН Беларусі, Ін-т літ. імя Я. Купалы; падрыхт. А. І. Богдан [і інш.]; навук. рэд. В. А. Чамярыцкі. – 2-е выд. – Мінск: Бел. навука, 2005. – С. 816–832.
24. Шыёнак, В. Незвычайны перакладчык: выкладчык ВДУ Віктар Уладзіміравіч Таранеўскі / В. Шыёнак // Віцеб. рабочы. – 2003. – 25 лістап. – С. 1.
25. Эко, У. Сказать почти то же самое. Опыт о переводе / У. Эко; перев. с итал. А. Н. Ковалева. – СПб.: Симпозиум, 2006. – 574 с.

Русілка В. І.

ПЕРАКЛАДЧЫЦКАЯ, НАВУКОВАЯ І ПЕДАГАГІЧНАЯ СПАДЧЫНА В. У. ТАРАНЕЎСКАГА

Для факультэта беларускай філалогіі і культуры, які існаваў ў Віцебскім дзяржаўным ўніверсітэце імя П. М. Машэрава з 1992 па 2014 год, асоба Віктара Уладзіміравіча Таранеўскага была ў поўнай меры знакавай: ён, працуючы ва ўніверсітэце з 1983 года, стаяў ля вытокаў факультэта, быў спачатку намеснікам дэкана, а з 1993 нязменным намеснікам дэкана па выхаваўчай рабоце. Пры яго непасрэдным удзеле факультэт стаў сапраўдным навуковым і культурным асяродкам беларускасці ў віцебскім рэгіёне, што могуць з удзячнасцю пацвердзіць сотні высокакваліфікаваных, прафесійна падрыхтаваных выпускнікоў-філолагаў.

В. У. Таранеўскі творча выявіў і рэалізаваў сябе ў розных сферах прафесійнай дзейнасці: як педагог і выкладчык, як даследчык старажытнай беларускай літаратуры, як тэкстолаг і перакладчык з польскай мовы, як адміністратар і арганізатар вучэбна-выхаваўчага працэсу. Паспяхова самарэалізацыя і вялікі аўтарытэт, якім ён бясспрэчна карыстаўся сярод калег і студэнтаў, ў многім вызначалася асабістымі якасцямі гэтага чалавека.

В. У. Таранеўскі нарадзіўся 18 верасня 1954 года ў вёсцы Байкі Слонімскага раёна Гродзенскай вобласці ў сялянскай сям’і. У час Другой сусветнай вайны яго бацька ваяваў супраць фашыстаў у складзе польскай арміі. Пазней свой воінскі абавязак перад Радзімай выканаў і Віктар – служыў у танкавых войсках савецкай арміі. У 1975 годзе, ужо дастаткова сталым чалавекам, ён зрабіў свядомы выбар – стаў студэнтам аддзялення беларускай і рускай мовы і літаратуры. У маладосці